

Інформаційно-комунікаційні технології

УДК 378.14:004.8

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17088356>

**Академічна доброчесність у контексті використання інструментів
штучного інтелекту для формування письмової компетентності здобувачів
вищої освіти**

Мелещенко Ольга Олегівна

Доцент кафедри ділової англійської мови та перекладу
факультету іноземних мов

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
Майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-7283-5213>

Радченко Олена Іванівна

Старший викладач кафедри ділової англійської мови та перекладу
факультету іноземних мов

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
Майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Харків, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-8734-9587>

Прийнято: 25.08.2025 | Опубліковано: 09.09.2025

Анотація. Стаття спрямована на виявлення можливостей і обмежень використання інструментів штучного інтелекту у процесі формування письмової компетентності студентів вищої школи з урахуванням принципів академічної доброчесності. Використано міждисциплінарний підхід, що поєднав аналіз чинної нормативно-правової бази України, порівняння університетських

політик провідних закладів США та Європи, систематизацію наукових досліджень 2023-2025 рр., а також узагальнення рекомендацій Міністерства освіти і науки України та Міністерства цифрової трансформації щодо відповідального впровадження технологій ШІ. Для структурування матеріалу застосовано методи контент-аналізу, класифікації та синтезу. Дослідження показало, що використання генеративних алгоритмів у навчанні має амбівалентний ефект: з одного боку, вони підвищують якість письма (покращення граматики, правопису, організації тексту, розвиток словникового запасу, зростання мотивації, швидший доступ до джерел та персоналізований зворотний зв'язок), а з іншого - створюють ризики плагіату, фабрикації та втрати авторської індивідуальності. Водночас вони потребують перевірки результатів, оскільки властиві «галюцинації» та не існуючі цитати. Університетські практики США та Європи продемонстрували різні підходи: від суворих заборон (University of Missouri) до гнучких моделей із акцентом на прозорість і розвиток критичного мислення (Cornell, Oxford, Harvard, AAC&U). На основі цього запропоновано низку рекомендацій для студентів: уточнення політики курсу перед застосуванням ШІ; використання ШІ лише як допоміжного інструменту; перевірка фактів і посилань; прозоре цитування у випадку залучення алгоритмів; захист конфіденційних даних; розвиток медіаграмотності для критичної оцінки результатів роботи моделей. Важливим здобутком є адаптація рекомендацій МОН і Міністерства цифрової трансформації (2025) до конкретної освітньої спеціалізації, що забезпечує практичну цінність дослідження. Запропоновані у статті результати дозволили не лише окреслити переваги та ризики використання ШІ у вищій школі, а й сформувані прикладні рекомендації, здатні мінімізувати прояви академічної недоброчесності. Практичне значення роботи полягає в створенні системи орієнтирів для студентів ЗВО, яка може бути інтегрована у навчальні програми та локальні політики університетів.

Ключові слова: університетські політики, цифрові інструменти, покращення граматики, переклад тексту, генерація ідей; достовірність інформації.

Academic integrity in the context of using artificial intelligence tools to develop the writing competence of university students

Meleshchenko Olga Olegivna

Associate Professor, Department of Business Foreign Language and Translation,
School of Foreign Languages,
V. N. Karazin Kharkiv National University,
Maidan Svobody, 4, 61022, Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-7283-5213>

Radchenko Olena Ivanivna

Senior Lecturer of the Department of Business Foreign Language and Translation of
School of Foreign Languages,
V. N. Karazin Kharkiv National University,
Maidan Svobody, 4, 61022, Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-8734-9587>

***Abstract.** The article aims to identify the opportunities and limitations of using artificial intelligence tools in the process of forming the writing competence of higher education students, taking into account the principles of academic integrity. An interdisciplinary approach was used to combine the analysis of the current regulatory framework of Ukraine, the comparison of university policies of leading institutions in the USA and Europe, the systematization of scientific research for 2023-2025, as well as the generalization of recommendations of the Ministry of Education and Science of*

Ukraine and the Ministry of Digital Transformation on the responsible implementation of AI technologies. Content analysis, classification and synthesis methods were used to structure the material. The study showed that the use of generative algorithms in teaching has an ambivalent effect: on the one hand, they increase the quality of writing (improved grammar, spelling and text organization, vocabulary enhancement, increased motivation, faster access to sources and personalized feedback), and, on the other hand, they create risks of plagiarism, falsification and loss of authorial individuality. At the same time, they require verification of the results, as they are characterized by “hallucinations” and forged citations. University practices in the USA and Europe have demonstrated different approaches: from strict prohibitions (University of Missouri) to flexible models with an emphasis on transparency and the development of critical thinking (Cornell, Oxford, Harvard, AAC&U). Based on this, a number of recommendations for students are proposed: clarifying the course policy before using AI; using AI only as an auxiliary tool; checking facts and references; transparent citation in the case of involving algorithms; protecting confidential data; developing media literacy for critical assessment of the results of the models work. An important achievement is the adaptation of recommendations of the Ministry of Education and Science and the Ministry of Digital Transformation (2025) to a specific educational specialization, which provides a practical value to the research. The results proposed in the article allow not only to outline the benefits and risks of using AI in higher education, but also to form applied recommendations that can minimize manifestations of academic dishonesty. The practical significance of the work lies in creating a system of guidelines for students of higher education institutions, which can be integrated into curricula and local university policies.

Keywords: *university policies, digital tools, grammar enhancement, text translation, idea generation, information reliability.*

Постановка проблеми. На фоні стрімкого зростання доступності цифрових ресурсів та інтенсивного використання технологій штучного інтелекту (далі - ШІ) здобувачами вищої освіти проблема академічної доброчесності поступово перетворюється на глобальний виклик. Міжнародний центр академічної доброчесності трактує цей принцип як дотримання шести фундаментальних цінностей: чесності, довіри, справедливості, поваги, відповідальності та сміливості у прийнятті рішень [1]. Водночас акцент лише на декларативному поділенні таких засад є недостатнім. Університетське середовище вимагає їх практичного захисту в умовах тиску з боку зовнішніх і внутрішніх чинників, що передбачає готовність до наполегливих і послідовних дій в ім'я формування культури доброчесності.

В Україні проблема несанкціонованого використання чужих інтелектуальних результатів залишається системною. У свою чергу, поширення генеративних алгоритмів штучного інтелекту актуалізує питання амбівалентного характеру впливу: з одного боку, вони є інструментом автоматизованої обробки інформації й підтримки навчальної діяльності, з іншого - ставлять під сумнів сталі норми академічної комунікації [2]. Основним документом, який регулює поняття академічної доброчесності в Україні, є Закон України «Про освіту», стаття 42, що визначає академічну доброчесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил. Також Закон України «Про авторське право і суміжні права», стаття 53, який регулює підстави для захисту авторського права і суміжних прав, що є важливою складовою частиною академічної доброчесності [3]. Актуалізація теми посилюється у зв'язку з впровадженням у навчальний процес інструментів штучного інтелекту. Використання генеративних моделей у створенні текстових матеріалів або наукових праць не має однозначного правового регулювання, проте вже обговорюється в контексті необхідності внесення змін до чинного законодавства. Верховна Рада незабаром розгляне законопроект 10392 про академічну доброчесність. Рекомендацію про

прийняття його як закону надав комітет з питань освіти. Студенти зможуть використовувати штучний інтелект у своїх роботах, але лише добросовісно. Про застосування штучного інтелекту потрібно буде зазначити у наданому матеріалі [4].

Отже, актуальність дослідження обумовлена кількома взаємопов'язаними чинниками. По-перше, масове використання інструментів штучного інтелекту у практиках навчання змінює традиційні уявлення про авторство, академічну відповідальність і якість письмової продукції студентів. По-друге, нормативна база України, хоча й закріплює базові принципи академічної добросовісності у Законі «Про освіту» та Законі «Про авторське право і суміжні права», ще не містить чітких положень щодо регулювання генеративних алгоритмів. Це створює правові прогалини, які відображаються у практиці освітніх закладів. По-третє, законопроект № 10392, що перебуває на розгляді Верховної Ради, лише окреслює напрямки оновлення підходів, вимагаючи від студентів позначати використання ШІ у власних роботах, проте не визначає механізмів контролю чи відповідальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У нинішній науковій дискусії питання академічної добросовісності в контексті використання технологій штучного інтелекту розглядається з кількох напрямів. Частина досліджень акцентує на перевагах і ризиках застосування ШІ. Так, М. М. Москалюк, Н. В. Москалюк та А. В. Лень [5] визначають позитивні ефекти у вигляді швидкого доступу до інформації, структурованості письмових завдань та підтримки навчальної діяльності, але одночасно вказують на небезпеку нівелювання авторства й труднощі верифікації оригінальності. Подібних висновків дотримуються С. В. Горчинський, М. І. Софілканич та І. Ф. Горбенко [6], які підкреслюють, що генеративні алгоритми можуть знижувати рівень критичної рефлексії та культуру академічного письма. С. В. Толочко, Н. С. Бордюг та Л. П.

Міронєць [7] додають, що відсутність досконалих інструментів виявлення ШІ-текстів ускладнює контроль якості освітніх практик.

Важливий блок публікацій стосується нормативно-правових та етичних аспектів. А. Л. Гурін [8] наголошує, що університетські політики повинні забезпечувати обов'язковість розкриття використання ШІ у студентських роботах, аби уникати підриву принципів доброчесності. Б. С. Киричук і В. І. Гришко [9] розглядають міжнародний досвід і стверджують, що в Україні актуальним є адаптація правових норм до європейських стандартів. У свою чергу, Г. О. Ульянова та Н. П. Бааджи [10] роблять акцент на тому, що академічна доброчесність є визначальним чинником академічного успіху та складовою освітньої культури, яка потребує посилення в умовах цифровізації.

Окрема група досліджень зосереджена на педагогічних стратегіях. В. О. Ковальський [11] підкреслює значення цифрових технологій у розвитку письмової компетентності студентів за умови методичного супроводу. В. Моторіна, Г. Різак та І. Небеленчук [12] пропонують стратегії поєднання ШІ з формувальним оцінюванням, яке дозволяє зберегти баланс між технологічною підтримкою й самостійною роботою студентів. Автори О. В. Мамон, І. В. Ткаченко та О. В. Василенко [13] розглядають адаптивні чат-боти як один із реальних інструментів персоналізації навчального процесу. Автори підкреслюють, що такі системи можуть слугувати не лише засобом організації освітнього середовища, а й додатковим ресурсом для тренування навичок академічного письма, за умови чіткої фіксації їхнього використання у студентських роботах.

Дослідження міжнародних авторів окреслюють додаткові ракурси цього питання. М. Sullivan, А. Kelly та Р. McLaughlan [14] наголошують, що застосування ChatGPT у вищій школі вимагає від викладачів створення нових моделей навчальних завдань, які б окреслювали допустимі й недопустимі способи використання генеративних моделей. Натомість D. R. Cotton, Р. А.

Cotton і J. R. Shipway [15] акцентують на загрозі зростання академічного шахрайства і пропонують переорієнтацію оцінювання на більш автентичні формати: усні співбесіди, захисти чи індивідуальні проєкти, що дозволяють зберегти елемент особистої відповідальності студента.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність зростаючої кількості наукових праць про застосування технологій штучного інтелекту у сфері вищої освіти, недостатньо розробленими залишаються практичні орієнтири для студентів, які б поєднували вимоги академічної доброчесності, університетські політики та сучасні інструменти ШІ. Більшість наявних досліджень зосереджуються або на технічних перевагах використання ШІ, або на ризиках його застосування, тоді як систематизація позитивних аспектів, аналіз міжнародних практик і розробка конкретних рекомендацій для студентів певних спеціальностей (зокрема «Міжнародні економічні відносини») залишається обмеженою.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета поточного дослідження полягає у визначенні можливостей і обмежень використання інструментів штучного інтелекту у процесі формування письмової компетентності студентів вищої школи, забезпечуючи дотримання принципів академічної доброчесності. Завдання дослідження полягають у наступному: (1) систематизувати переваги інструментів штучного інтелекту для студентів вищих навчальних закладів на основі сучасних наукових досліджень та практичних кейсів; (2) висвітлити університетські практики й регламенти щодо використання ШІ у навчальному процесі, приділяючи особливу увагу правилам академічної доброчесності; (3) сформулювати рекомендації для студентів стосовно відповідального й ефективного використання ШІ в освітньому середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ще донедавна здобуття вищої освіти асоціювалося виключно з класичною аудиторною формою навчання. Сьогодні ж освітній процес трансформувався у багатовимірний формат, який

охоплює дистанційні, онлайн та змішані моделі. Цей перехід став можливим завдяки інтенсивному розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема цифрових платформ і алгоритмів штучного інтелекту [7;9].

У сучасних університетах дедалі частіше формується віртуальне освітнє середовище, де навчальні та дослідницькі завдання можуть виконуватися із залученням систем штучного інтелекту. Для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» це означає можливість не лише долучатися до навчання і міжнародних освітніх проєктів, а й розширювати доступ до міжкультурних джерел, статистичних баз та аналітичних матеріалів різними мовами.

Нижче наведена табл. 1, яка систематизує основні переваги застосування інструментів штучного інтелекту для студентів вищої школи, які зафіксовані у сучасних дослідженнях та практичних рекомендаціях. У ній об'єднано емпіричні дані зарубіжних і українських публікацій, що відображають різні напрями використання ШІ у навчанні: від покращення мовної правильності до мотиваційних ефектів.

Таблиця 1

Систематизовані переваги інструментів ШІ для студентів вищих навчальних закладів

Категорія користі	Джерела/свідчення	Короткий опис
Покращення граматики й правопису	Frontiers – навчання з використання ШІ покращило граматику та словниковий запас студентів [16]; огляд ШІ інструментів відзначає, що Grammarly та інші системи аналізують граматику, правопис і пунктуацію [17]	Автоматичні системи виявляють помилки, пропонують виправлення й допомагають студентам засвоїти правильні форми.

Організація та зв'язність тексту	Студенти, які у своїх дослідженнях застосовували ChatGPT, покращили організацію та логічну структуру своїх текстів [16].	ШІ може пропонувати структуру, план або резюме, що допомагає студентам побудувати логічний текст.
Переклад і словниковий запас	Стаття М. Москалюка та ін. наголошує на швидкому перекладі та використанні джерел різними мовами [5]; О. В. Мамон та ін. згадують переклад і адаптацію стилю для міжнародної аудиторії [13].	Інструменти перекладу (Google Translate, DeepL, ChatGPT) допомагають студентам працювати з іноземними джерелами, а також розширювати лексичний запас.
Мотивація й залучення	Дослідження Frontiers фіксує зростання мотивації до письма в експериментальній групі студентів [16].	Інтерактивний характер ШІ та миттєвий зворотний зв'язок роблять процес навчання більш захоплюючим.
Швидкий зворотний зв'язок	Оксфордський університет пропонує використовувати ШІ для швидкого отримання відгуків щодо граматики та структури [18]; ШІ інструменти надають миттєві рекомендації [18].	Миттєвий відгук дозволяє студентам швидко виявляти помилки й коригувати текст у процесі написання.
Генерація ідей та прикладів	Оксфордський гід пропонує використовувати ШІ для подолання творчої кризи та отримання прикладів різних жанрів [18]; українське джерело відзначає масштабний пошук джерел і статистичних даних [5].	Система допомагає придумати теми, знайти аргументи та ілюстративні матеріали для роботи.

Джерело: систематизовано на основі [5; 13; 16-18].

Представлені у таблиці дані засвідчують, що інструменти ШІ стають багатофункціональними помічниками у процесі формування письмової компетентності студентів. Явними є ті аспекти, які легко спостерігати та вимірювати: виправлення граматичних і пунктуаційних помилок, підтримка логічної структури тексту, пришвидшення отримання зворотного зв'язку.

Водночас менш очевидними, але не менш значущими є ефекти, що стосуються внутрішньої мотивації студентів, стимулювання їх до більш активного залучення у навчальний процес, а також розширення когнітивних стратегій роботи з текстом через доступ до міжкультурних ресурсів.

У рекомендаціях Міністерства цифрової трансформації та Міністерства освіти й науки наголошується на тих можливостях, які штучний інтелект може відкривати для студентів у навчальному процесі [19]. Мова йде не лише про технічні зручності, а й про розширення інструментарію для формування професійних і дослідницьких навичок. За допомогою систем ШІ студенти мають змогу [19]:

- швидко знаходити інформацію для виконання завдань і підготовки до практичних занять чи контрольних заходів;
- опрацьовувати матеріали іншими мовами та використовувати переклад для доступу до ширших масивів знань;
- тренувати навички володіння іноземними мовами;
- отримувати варіанти ідей для написання есе, створення презентацій або виконання творчих завдань;
- користуватися поясненнями та підказками для складних понять чи алгоритмів розв'язання завдань;
- формувати тестові завдання різного рівня складності, що допомагає якісно готуватися до іспитів;
- аналізувати власні помилки у тестах та отримувати індивідуалізовані поради щодо їх виправлення;
- знаходити наукові статті й дослідження, відбираючи їх за визначеними критеріями;
- працювати з великими обсягами даних і узагальнювати результати аналізу;

- висувати нові гіпотези на основі опрацювання вже наявної інформації;
- автоматично створювати конспекти лекцій та навчальних матеріалів, що дозволяє зосередитися на осмисленні ключових ідей.

Також варто наголосити, що у різних країнах сформувалася власна практика: одні заклади встановлюють суворі заборони, інші намагаються впроваджувати гнучкі підходи із акцентом на прозорість та відповідальність студентів. Нижче подано узагальнення політик кількох провідних університетів та організацій, яке демонструє різні способи поєднання освітніх інновацій із вимогами академічної доброчесності (табл. 2).

Таблиця 2

Основні положення університетських політик щодо використання ШІ та академічної доброчесності

Установа, країна	Ключові положення	Пояснення
Університет Міссурі (США) [20]	Використання ChatGPT та інших генеративних моделей без дозволу викладача прирівнюється до академічної недоброчесності; заборонено використання ШІ для виконання тестів і завдань без явного дозволу.	Студентам потрібно отримувати дозвіл викладача перед застосуванням ШІ. Викладачі повинні вказувати політику в курсах; порушення вважаються «незаконним використанням штучного контенту».
Корнельський університет – Центр інновацій у викладанні [21]	Рекомендовано чітко визначити очікування щодо використання ШІ в силабусах і завданнях; необхідно вимагати від студентів перевіряти достовірність джерел і пояснювати, як ШІ було використано.	Застосування детекторів ШІ не рекомендовано через їхню ненадійність; важливіше будувати довіру зі студентами та розробляти автентичні завдання.
Гарвардський університет	Забороняється вводити конфіденційні дані у відкриті	Викладачі повинні інформувати студентів про дозволені види

(Office of the Provost) [22]	генеративні системи; користувачі несуть відповідальність за весь контент, який вони публікують з використанням ШІ; дотримання політик академічної доброчесності є обов'язковим.	застосування ШІ, а студенти мають запитувати роз'яснення; необхідно бути обачними щодо шахрайських листів, згенерованих ШІ.
American Association of Colleges & Universities [23] (AAC&U)	Пропонується змінювати форму оцінювання, щоб зменшити можливості для списування; завдання мають акцентуватися на створенні, аналізі та оцінюванні, а не на простому відтворенні знань; викладачі повинні пропонувати можливості для взаємодії та розвитку людських навичок (критичне мислення, етичні рішення, комунікація).	Рекомендується проводити хоча б одну контрольовану оцінку та розробити курсова політику щодо ШІ. Інституції мають підтримувати викладачів у розробці нових методик і створювати робочі групи з питань ШІ.
Оксфордський університет [18]	ШІ не замінює критичного мислення або знань; студенти можуть використовувати ШІ як додатковий інструмент для розвитку навичок, але повинні дотримуватися правил нотування та чіткого цитування; несанкціоноване використання ШІ прирівнюється до плагіату.	Наведено п'ять способів використання ШІ для розвитку письмових навичок: отримання прикладів різних стилів; швидкий зворотний зв'язок щодо граматики та структури; подолання «writer's block»; підказки щодо візуалізацій; і критичний перегляд усіх результатів.

Джерело: систематизовано на основі [18; 20-23]

Отже, університети односпайно підкреслюють, що студенти повинні отримувати чітко сформульований дозвіл на використання генеративних інструментів і чітко зазначати, для яких частин роботи використовувався ШІ.

Використання ШІ без дозволу або без посилання прирівнюється до плагіату. Інструктори повинні: описувати політику щодо ШІ в силабусі; вимагати перевірки достовірності джерел і наполягати на повній відповідальності за результати; створювати завдання, що вимагають аналізу, синтезу та оцінки, а не просто механічного відтворення знань; забезпечувати підтримку та навчання викладачів щодо етичного використання ШІ.

Міністерство цифрової трансформації разом із Міністерством освіти й науки у квітні 2025 року оприлюднили рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту у закладах вищої освіти [19]. Цікаво звернути увагу, що у рекомендаціях виділяються чотири стадії взаємодії зі ШІ, на кожній з яких може виникати потенційне пошкодження академічної доброчесності - іноді свідомо, іноді ні:

Стадія 1. Визначення мети застосування ШІ. На цій стадії вирішується, для чого використовувати ШІ. Якщо обирається шлях написання роботи «на замовлення» заради формальних показників (наукового ступеня або гранту) - це вже відповідальність користувача. Створення текстів із плагіатом або фабрикацією даних - цілком свідоме порушення академічних норм.

Стадія 2. Формулювання технічного завдання ШІ. Тут користувач окреслює, що саме має згенерувати система. Навіть якщо відповідь ШІ буде виглядати слушно, вона може містити неточності. Успіх залежить від того, наскільки критично й творчо користувач ставиться до поставлених питань.

Стадія 3. Отримання проміжного продукту від ШІ. Якщо на попередніх етапах усе було в межах академічної доброчесності, проблема може з'явитися через обмежену якість самого інструмента. «Проміжний продукт» може бути некоректним, але саме користувач вирішує, чи стане він фінальним «продукт». Саме у цьому виборі - випадкова або навмисна недоброчесність - лежить відповідальність за кінцевий результат.

Стадія 4. Використання кінцевого продукту від ШІ. Якщо цей штучно створений текст потрапляє в роботу без належних змін або авторської інтерпретації, з метою списування чи копіювання, то це пряме порушення. Відповідальність на користувачі.

Рекомендації МОН і Міністерства цифрової трансформації окреслюють широкий спектр можливостей для навчання за допомогою ШІ, проте не менш важливим завданням залишається визначення меж його добросовісного використання. З одного боку, інструменти штучного інтелекту можуть підсилювати академічні компетентності студентів, з іншого - без належних правил вони створюють ризики фальсифікації особистої праці автоматизованими результатами. Саме тому у сучасному освітньому дискурсі дедалі частіше підкреслюється необхідність чітких орієнтирів, що допоможуть здобувачам вищої освіти інтегрувати ШІ у навчальний процес без втрати академічної добросовісності. Нижче нами сформовано базові рекомендації для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини», які поєднують положення міжнародної практики з урахуванням специфіки підготовки майбутніх фахівців цієї галузі.

1. Рекомендується уточнювати політику курсу перед використанням ChatGPT чи інших систем штучного інтелекту. Необхідно уважно ознайомлюватися з вимогами силабуса та за потреби отримувати дозвіл викладача. Несанкціоноване використання прирівнюється до плагіату.

2. ШІ доцільно застосовувати як допоміжний інструмент, а не як джерело готового тексту. Його функції варто обмежувати пошуком літератури, перекладом термінів, складанням планів чи перевіркою граматики. Використання згенерованого тексту без критичного аналізу не допускається.

3. Важливо перевіряти усі факти й посилання, що пропонуються алгоритмами ШІ. Неприпустимо посилатися на вигадані джерела - рекомендується самостійно знаходити й цитувати достовірні матеріали.

4. Необхідно дотримуватися правил академічного цитування. У випадках, коли ШІ використовується для формування ідей чи структури, слід зазначати це у роботі. Вимога прозорого опису застосування ШІ діє в університетах Оксфорду та Гарварду.

5. Також слід захищати конфіденційні дані. Забороняється вводити особисту чи комерційно важливі інформацію у відкриті сервіси ШІ, зокрема бізнес-плани чи внутрішні документи.

6. Вкрай важливо розвивати медіаграмотність. Студенти мають ознайомлюватися з обмеженнями та упередженнями ШІ, уміти відрізнити надійні й ненадійні джерела, критично оцінювати достовірність інформації та уникати використання сумнівних тверджень.

Висновки. Штучний інтелект у поєднанні з академічною доброчесністю – це не взаємовиключні поняття, а водночас виклик і можливість. Різноманітні дослідження показали, що використання генеративних систем, таких як ChatGPT, Claude, Gamma та інші, сприяє підвищенню якості письма, особливо у граматиці, структурі та словниковому запасі. Українські дослідники відзначили також користь ШІ для пошуку джерел і перекладу, але наголосили на відсутності наукової новизни та посилань у згенерованих текстах. Університети у США та Європі розробляють політики, що підкреслюють: студентам потрібно отримувати дозвіл на використання ШІ, перевіряти достовірність матеріалів, чітко позначати користування та не передавати конфіденційні дані. Виклики пов'язані з можливими «галюцинаціями» ШІ, вигаданими цитатами, упередженнями та ризиками порушення конфіденційності. Однак ці ризики можна зменшити через розвиток медіаграмотності, критичного мислення та чіткі інституційні правила.

Таким чином, для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» важливо інтегрувати ШІ як допоміжний інструмент для аналізу інформації, перекладу й редагування, але рішення та висновки повинні

базуватися на власному розумінні економічних процесів. Викладачі та адміністрації мають забезпечити сучасно налаштовані форми навчання, які одночасно підтримують технологічні інновації та зберігають фундаментальні принципи академічної доброчесності.

Список використаних джерел

1. ICAI. Fundamental Values. URL: <https://academicintegrity.org/aws/ICAI/pt/sp/values>
2. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Академічна доброчесність в епоху штучного інтелекту: нові виклики та можливості для науки і освіти. *Новини НУБіП України*. 21 лютого 2025. URL: <https://nubip.edu.ua/node/160092>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Урядовий портал. Проект Закону про академічну доброчесність (№10392). Готується на друге читання. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-akademichnu-dobrochesnist>
5. Москалюк М. М., Москалюк Н. В., Лень А. В. Штучний інтелект в закладах вищої освіти: переваги та недоліки. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2023. № 15. С. 85–96. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2023.157>
6. Горчинський С. В., Софілканич М. І., Горбенко І. Ф. Якість української освіти й академічна доброчесність: Вплив застосування штучного інтелекту. *Академічні візії*, 2023. Вип. 20,. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8022979>
7. Толочко С. В., Бордюг Н. С., Міронець Л. П. Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. *Інноваційна*

педагогіка. 2023. Вип. 2 (62), с. 25-32. URL:

http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_2/4.pdf

8. Гурін А. Л. Академічна доброчесність як основа політики використання технологій штучного інтелекту у вищих навчальних закладах.

Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 17. DOI:

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15321735>

9. Киричук Б. С., Гришко В. І. Академічна доброчесність і штучний інтелект: подолання викликів у освітньо-науковій діяльності України та зарубіжних держав. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2024. Т. 2. № 85. Розділ 7. DOI:

<https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.2.45>

10. Ульянова Г. О., Бааджи Н. П. Академічна доброчесність як основа академічного успіху. *Цивільне право*. 2022. № 4. DOI:

<https://doi.org/10.32782/2521-6473.2022-4.18>

11. Ковальський В. О. Педагогічні аспекти використання цифрових технологій в вищій освіті. *Академічні візії*. 2024. № 30. С. 1-8.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13294205>

12. Моторіна В., Різак Г., Небеленчук І. Педагогічні стратегії впровадження штучного інтелекту в освітній процес закладів вищої освіти України. *Вісник науки та освіти*. 2024. Вип. 17, № 9. С. 937-951. DOI:

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9\(27\)-937-951](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9(27)-937-951)

13. Мамон О.В., Ткаченко І.В., Василенко О.В. Адаптивні алгоритми штучного інтелекту в чат-ботах для персоналізованого навчального досвіду здобувачів вищої освіти. *Педагогічна академія. Наукові записки*. 2025. DOI:

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15138845>

14. Sullivan M., Kelly A., McLaughlan P. ChatGPT in higher education: Considerations for academic integrity and student learning. *Journal of Applied*

Learning and Teaching. 2023. Vol. 6, No. 1. DOI: <https://doi.org/10.37074/jalt.2023.6.1.17>

15. Cotton D.R., Cotton P.A., Shipway J.R. Chatting and cheating: Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1080/14703297.2023.2190148>

16. Song C., Song Y. Enhancing academic writing skills and motivation: assessing the efficacy of ChatGPT in AI-assisted language learning for EFL students. *Frontiers in Psychology*, 2023. 14. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1260843>

17. Leiping Wu, AI-based Writing Tools: Empowering Students to Achieve Writing Success. *Advances in Educational Technology and Psychology*. 2024. Vol. 8: 40-44. DOI: <http://dx.doi.org/10.23977/aetp.2024.080206>.

18. Oxford students. Use of generative AI tools to support learning. URL: <https://www.ox.ac.uk/students/academic/guidance/skills/ai-study>

19. Міністерство освіти і науки України. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти 2025. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf>

20. University of Missouri. ChatGPT, Artificial Intelligence, and Academic Integrity. Office of Academic Integrity, University of Missouri. 2023 (updated August 2023). URL: <https://oai.missouri.edu/chatgpt-artificial-intelligence-and-academic-integrity/#:~:text>

21. Center for Teaching Innovation. AI & Academic Integrity. URL: <https://teaching.cornell.edu/generative-artificial-intelligence/ai-academic-integrity/#:~:text>

22. Harvard University. Guidelines for Using ChatGPT and other Generative AI tools at Harvard. URL: <https://provost.harvard.edu/guidelines-using-chatgpt-and-other-generative-ai-tools-harvard/#:~:text>

23. AACU. How Do We Maintain Academic Integrity in the ChatGPT Era?

URL: <https://www.aacu.org/liberaleducation/articles/how-do-we-maintain-academic-integrity-in-the-chatgpt-era#:~:text=>